

ROZDZIAŁ IV

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

1. Aktywność ekonomiczna ludności

Z punktu widzenia analizy rynku pracy ludność w wieku 15 lat i więcej można podzielić – zgodnie z międzynarodowymi standardami – na trzy podstawowe kategorie: pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Pracujący i bezrobotni tworzą razem kategorię aktywnych zawodowo.

*Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:*

- *wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,*
- *nie wykonywały pracy (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych, strajku), ale formalnie miały pracę jako pracownicy najemni, bądź pracujący na własny rachunek.*

***Bezrobotni** są to osoby w wieku 15 - 74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:*

- *w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,*
- *aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,*
- *były gotowe (zdolne) podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.*

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie.

***Ludność bierną zawodowo** (tzn. pozostająca poza siłą roboczą) stanowią osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:*

- *nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,*
- *nie pracowały, poszukiwały pracę, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w tygodniu badanym i następnym.*

Wymienione trzy grupy ludności możliwe są do wyodrębnienia począwszy od 1990 r., tj. od początku transformacji ustrojowej. Dla lat wcześniejszych – w tym również dla roku objętego poprzednim spisem ludności 1988 – nie notowano w Polsce zjawiska bezrobocia. W związku z tym, przed 1990 r. wyróżniano tylko dwie kategorie ludności: czynnych i biernych zawodowo.

*W spisie ludności 1988 do **czynnych zawodowo** zaliczano:*

- *osoby pracujące, dla których praca była głównym źródłem utrzymania oraz*
- *osoby posiadające główne niezarobkowe źródło i jednocześnie pracujące (praca stanowiła dla nich dodatkowe źródło utrzymania).*

*Jako **biernych zawodowo** traktowano osoby posiadające wyłącznie własne niezarobkowe źródło utrzymania oraz wszystkie osoby pozostające na utrzymaniu.*

W celu analizy zmian na rynku pracy w okresie między obu spisami, w tym rozdziale dokonano porównania wyników spisu ludności 2002, dotyczących liczby i charakterystyki aktywnych zawodowo, z informacjami o osobach czynnych zawodowo pochodzących ze spisu 1988. Dla obu okresów porównano również populację biernych zawodowo. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wnioskując na podstawie prezentowanych danych należy w każdym przypadku mieć na uwadze występujące w kolejnych spisach różnice metodyczne w zaliczaniu wybranych zbiorowości do rozważanych kategorii ludności (aktywnych/czynnych lub biernych zawodowo).

W 1988 r. ludność czynna zawodowo (aktywna) liczyła 950,8 tys. osób. W spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2002 r. zanotowano 920,4 tys. osób aktywnych zawodowo. Jednocześnie dla 29,4 tys. osób nie ustalono statusu na rynku pracy (w większości były to osoby przebywające w momencie spisu za granicą, dla których nie uzyskano informacji, czy osoby te pracują, aktywnie poszukują pracy, czy są bierne zawodowo). Jednak uwzględniając nawet pewne zaniżenie w spisie liczby aktywnych zawodowo (z powodu braku informacji o statusie na rynku pracy) widoczne jest zmniejszenie populacji reprezentującej realne zasoby pracy, chociaż w rozważanym okresie ogólna liczba ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększyła się o 167 tys. osób.

Tabl. 1(IV). **Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, płci i miejsca zamieszkania w latach 1988 i 2002**

WYSZCZEGÓLNIENIE	1988			2002			
	ogółem	czynni zawodowo	bierni zawodowo	ogółem	aktywni zawodowo	bierni zawodowo	nieustalony status na rynku pracy
	w tysiącach						
OGÓŁEM	1513,4	950,8	562,6	1680,3	920,4	730,5	29,4
mężczyźni	719,2	525,3	193,9	800,9	496,1	290,5	14,3
kobiety	794,2	425,5	368,7	879,4	424,3	440,0	15,1
Miasta	940,2	569,8	370,4	1070,9	581,3	465,3	24,4
Wieś	573,2	381,0	192,2	609,4	339,1	265,2	5,0

Jednocześnie nastąpił wzrost liczby osób biernych zawodowo (w wieku 15 lat i więcej). Grupa ta w 1988 r. liczyła 562,6 tys., natomiast w 2002 r. – 730,5 tys. Tak duży przyrost świadczy o nasileniu procesu dezaktywizacji zawodowej ludności w badanym okresie.

Omawiane zmiany w populacji aktywnych zawodowo (bez uwzględnienia osób o nieustalonym statusie na rynku pracy) w większym stopniu uwidoczniły się w zbiorowości mężczyzn niż kobiet. Jednak biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, liczba osób aktywnych zawodowo w miastach wzrosła, a na wsi zmniejszyła się. Wśród biernych zawodowo większy wzrost zanotowano w populacji mężczyzn niż kobiet oraz wśród mieszkańców miast niż wśród mieszkańców wsi.

Liczebność populacji aktywnych zawodowo mężczyzn zmniejszyła się w okresie pomiędzy dwoma spisami o 29,1 tys. osób, tj. o 5,5 %, a liczba aktywnych zawodowo kobiet była w 2002 r. niższa o 1,2 tys., tj. o 0,3 % w porównaniu z wynikami uzyskanymi w spisie 1988. W tym samym czasie zbiorowość biernych zawodowo mężczyzn zwiększyła swe rozmiary o prawie połowę w stosunku do stanu z 1988 r. (o 96,7 tys. osób), a o 19,3 % wzrosła populacja biernych zawodowo kobiet (o 71,3 tys.).

Liczba aktywnych zawodowo osób zamieszkałych na wsi była w 2002 r. mniejsza od notowanej w spisie z 1988 r. o 41,9 tys., tj. o 11,0 %, natomiast grupa aktywnych zawodowo mieszkańców miast wzrosła w tym czasie o 11,5 tys., tj. o 2,0 %. Jednocześnie w rozważanym okresie liczba osób biernych zawodowo na wsi zwiększyła się o 73,0 tys., tj. o 38,0 %, a w miastach o 94,9 tys., tj. o 25,6 %.

Dogodną dla porównań zmian na rynku pracy miarą statystyczną jest współczynnik aktywności zawodowej¹⁾. Współczynnik wyznaczony dla ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej wynosił w 1988 roku 62,8 %, a w 2002 r. – 55,8 %. Oznacza to, że w pierwszym z rozważanych okresów 63 osoby ze 100 w wieku 15 lat i więcej były czynne zawodowo, podczas gdy czternaście lat później 56 osób na 100 w tej grupie wieku pracowało lub poszukiwało pracy, tzn. było aktywnych zawodowo.

Tabl. 2(IV). **Współczynniki aktywności zawodowej ludności według płci i miejsca zamieszkania w latach 1988 i 2002**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dla osób w wieku 15 lat i więcej		Dla osób w wieku produkcyjnym
	1988	2002	
OGÓŁEM	62,8	55,8	71,7
mężczyźni	73,0	63,1	75,9
kobiety	53,6	49,1	67,4
Miasta	60,6	55,5	71,3
Wieś	66,5	56,1	72,5

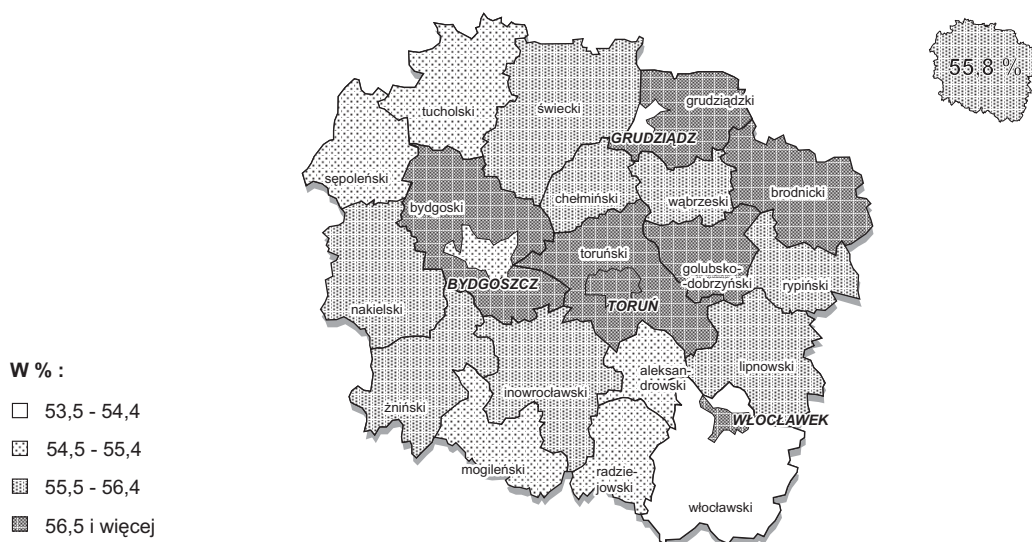
W obu analizowanych spisach powszechnych mężczyźni charakteryzowali się wyższą aktywnością zawodową niż kobiety. Obecnie na 100 mężczyzn w wieku 15 lat i więcej przypada przeciętnie 63 aktywnych zawodowo, a w grupie kobiet tylko 49 na 100 pracuje lub poszukuje pracy. Analiza powyższych danych wskazuje, że w okresie 1988 – 2002 zmniejszyła się rozpiętość między wskaźnikami wyznaczanymi dla mężczyzn i kobiet. W 1988 r. wynosiła ona 19,4 pkt procentowego, a w 2002 r. – 14,0 pkt. Zmiana ta jest efektem szybszego w rozważanym okresie obniżania się aktywności zawodowej mężczyzn niż kobiet.

Porównanie dokonane na podstawie wyników dwóch ostatnich spisów dla ludności zamieszkałej w miastach i na wsi wykazało, że aktywność zawodowa mieszkańców wsi była wyższa, jednak różnice - istotne w 1988 r., uległy znacznemu zmniejszeniu w 2002 r. W 1988 r. zróżnicowanie między współczynnikami aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej zamieszkałej w miastach i na wsi wynosiło 5,9 pkt, a w 2002 r. już tylko 0,6 pkt procentowego.

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku produkcyjnym w 2002 r. był wyższy niż liczony w stosunku do ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Podobnie jak w grupie osób w wieku 15 lat i więcej, aktywność zawodowa mężczyzn w wieku produkcyjnym była wyższa niż aktywność zawodowa kobiet w wieku produkcyjnym, ale zróżnicowanie pomiędzy współczynnikami dla mężczyzn i kobiet wyniosło już tylko 8,5 pkt procentowego. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku produkcyjnym zamieszkałej na wsi był wyższy niż współczynnik aktywności ludności zamieszkałej w miastach, a zróżnicowanie wyniosło 1,2 pkt procentowego.

¹⁾ Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej np. ze względu na płeć, miejsce zamieszkania, wiek lub poziom wykształcenia).

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG POWIATÓW W 2002 R.

Współczynnik aktywności zawodowej jest zróżnicowany terytorialnie. Najwięcej osób zaangażowanych w proces pracy zamieszkuje tereny powiatów: grudziądzkiego (57,6 % aktywnych zawodowo), bydgoskiego (57,4 %), toruńskiego (57,2 %), golubsko-dobrzyńskiego (57,1 %) oraz brodnickiego (56,9 %), miast: Toruń (56,6 %) i Włocławek (56,5 %). Najmniej osób pracujących lub aktywnie poszukujących pracy i gotowych ją podjąć w ciągu najbliższego okresu czasu zamieszkuje miasto Grudziądz (53,5 %) i powiat włocławski (54,2 %).

Aktywni zawodowo według cech demograficzno-społecznych

Analizując dane dotyczące ludności aktywnej zawodowo według wieku w 2002 r. widzimy, że odsetek osób aktywnych zawodowo w wieku 15-24 lata wynosił 15,4 %, w przedziałach wieku 25-34 lata i 35-44 lata wyniósł po 27,0 %, w wieku 45-54 lata – 24,4 %, a w wieku 55 lat i więcej – 6,2 %.

Tabl. 3(IV). Aktywni zawodowo według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej
	w tysiącach						
OGÓŁEM	920,4	141,7	248,4	248,8	224,5	47,1	9,9
mężczyźni	496,1	77,8	133,8	128,7	118,3	30,8	6,7
kobiety	424,3	63,9	114,6	120,1	106,2	16,2	3,2
Miasta	581,3	80,3	156,8	155,9	151,2	31,9	5,1
Wieś	339,1	61,4	91,6	92,9	73,3	15,2	4,8

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku.

Najwyższymi współczynnikami aktywności zawodowej w 2002 r. charakteryzowały się osoby w wieku 35-44 lata (87,8 %), jak i nieco młodsze, tj. w wieku 25-34 lata (87,7 %). Wiek maksymalnej aktywności zawodowej różnił się dla mężczyzn i kobiet. Mężczyźni osiągnęli najwyższą aktywność zawodową w wieku 25-34 lata – aż 93,6 % mężczyzn w tym wieku pracowało lub poszukiwało pracy. W zbiorowości kobiet najwyższy poziom aktywności zawodowej występował u osób w wieku 35-44 lata (84,0 %).

Tabl. 4(IV). Współczynniki aktywności zawodowej ludności według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej
	w %						
OGÓŁEM	55,8	40,7	87,7	87,8	71,2	26,5	4,1
mężczyźni	63,1	43,8	93,6	91,6	77,6	37,8	7,3
kobiety	49,1	37,4	81,6	84,0	65,3	16,9	2,1
Miasta	55,5	37,2	88,8	88,9	72,1	27,0	3,4
Wieś	56,1	46,3	85,8	85,9	69,6	25,5	5,2

Z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy bardzo istotną jest charakterystyka zasobów pracy (populacji aktywnych zawodowo) według ukończonego wykształcenia. W 2002 r. w województwie kujawsko-pomorskim najwięcej aktywnych zawodowo miało wykształcenie zasadnicze zawodowe (36,0 %) lub średnie (35,5 %).

Analiza poziomu wykształcenia osób aktywnych zawodowo wskazuje na istotne różnice według płci i miejsca zamieszkania. Dane z 2002 r. pokazują, że kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Wśród kobiet aktywnych zawodowo dominują absolwentki szkół średnich i policealnych (42,8 %), natomiast najwięcej mężczyzn ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe (44,0 %). W miastach najwięcej aktywnych zawodowo ukończyło szkoły średnie i policealne (41,1 %), a na wsi zasadnicze zawodowe (43,2 %).

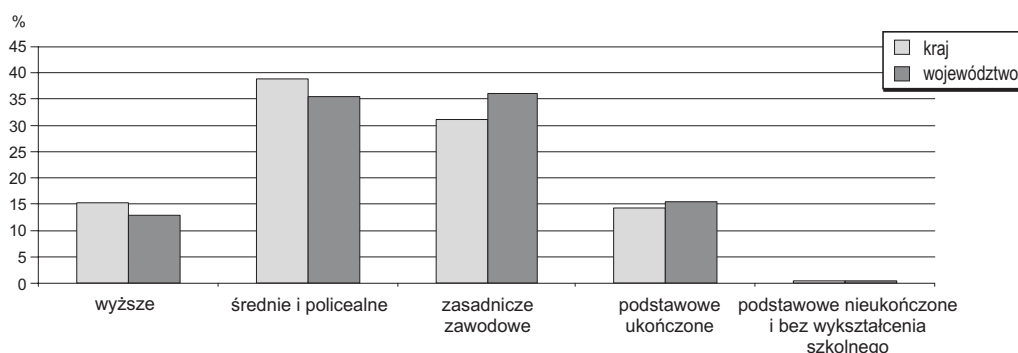
Tabl. 5(IV). Aktywni zawodowo według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształ- cenia szkolnego
	w tysiącach					
POLSKA						
OGÓŁEM	16776,5	2562,9	6509,9	5232,8	2381,6	74,3
mężczyźni	9002,4	1164,5	2962,3	3476,1	1352,2	38,6
kobiety	7774,1	1398,4	3547,6	1756,7	1029,4	35,7
WOJEWÓDZTWO						
OGÓŁEM	920,4	117,7	327,1	331,0	142,1	2,1
mężczyźni	496,1	53,4	145,4	218,1	77,6	1,2
kobiety	424,3	64,3	181,7	112,8	64,5	0,8
Miasta	581,3	98,4	238,7	184,4	58,8	0,6
Wieś	339,1	19,2	88,3	146,6	83,3	1,4

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

Na tle kraju województwo kujawsko-pomorskie posiada mniejszy odsetek ludności aktywnej zawodowo z wykształceniem wyższym (o 2,5 pkt procentowego), z wykształceniem średnim i policealnym (o 3,3 pkt). Z danych wynika, że 48,3 % aktywnych zawodowo w województwie posiadało wykształcenie na poziomie wyższym lub średnim, podczas gdy w całej Polsce 54,1 % aktywnych zawodowo legitymowało się co najmniej średnim poziomem ukończonej edukacji.

AKTYWNI ZAWODOWO WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2002 R.

Najwyższą aktywnością zawodową charakteryzują się osoby z wykształceniem wyższym, najniższą zaś osoby nie posiadające ukończonego wykształcenia szkolnego. Układ taki zachowany jest zarówno w populacji mężczyzn jak i kobiet, jak również wśród mieszkańców miast i wsi.

Tabl. 6(IV). Współczynniki aktywności zawodowej ludności według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
	w %					
OGÓŁEM	55,8	82,0	65,6	71,0	28,2	5,8
mężczyźni	63,1	82,0	70,9	76,1	36,1	9,4
kobiety	49,1	82,0	61,8	62,8	22,4	3,7
Miasta	55,5	81,3	62,8	67,0	23,2	4,7
Wieś	56,1	85,8	74,6	76,6	33,4	6,5

Bierni zawodowo według cech demograficzno-społecznych

Według danych z 2002 r. populacja biernych zawodowo liczyła 730,5 tys. osób, co stanowiło 43,5 % ludności w wieku 15 lat i więcej. W miastach zamieszkiwało 63,7 % osób, które nie wykonywały pracy i jej nie poszukiwały lub nie były gotowe do jej podjęcia, zaś na obszarach wiejskich – 36,3 % tych osób.

Rozpatrując procentowy udział biernych zawodowo oddzielnie w populacji mieszkańców miast i wsi, widzimy zbliżone wskaźniki: 43,4 % mieszkańców miast stanowili bierni zawodowo, podobnie – 43,5 % mieszkańców wsi to osoby niepracujące i nieposzukujące pracy. Wśród ludności biernej zawodowo ponad 60 % stanowiły kobiety.

Tabl. 7(IV). Bierni zawodowo według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	W wieku produkcyjnym
	w tysiącach							
OGÓŁEM	730,5	206,9	35,0	34,7	90,6	130,6	232,7	355,4
mężczyźni	290,5	99,8	9,2	11,8	34,1	50,7	84,9	154,4
kobiety	440,0	107,1	25,8	22,9	56,5	79,9	147,9	201,0
Miasta	465,3	135,8	19,8	19,5	58,6	86,3	145,4	230,4
Wieś	265,2	71,1	15,2	15,2	32,0	44,3	87,3	125,0

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku.

Istotną cechą demograficzną różnicującą biernych zawodowo jest wiek. Do grona biernych zawodowo zalicza się bowiem zarówno młodzież, która ze względu na kontynuowanie nauki nie aktywizowała się na rynku pracy, jak też osoby, które zakończyły okres aktywności zawodowej. W zbiorowości kobiet często okres związany z wychowywaniem dzieci wiąże się z przejściem do biernych zawodowo.

W 2002 r. najliczniejszą grupę wśród biernych zawodowo (31,9 %) stanowiły osoby w wieku 65 lat i więcej, czyli głównie emeryci i renciści. Drugą grupę stanowiła młodzież, czyli osoby w wieku 15-24 lata – 28,3 %. Łącznie obie te grupy stanowiły 60,2 % ogółu. Wśród mężczyzn najwięcej biernych zawodowo było osób w wieku 15-24 lata, a wśród kobiet – w wieku 65 lat i więcej.

Najmniej biernych zawodowo było w wieku 25-44 lata. Wśród mężczyzn najmniejszą zbiorowość stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (3,2 % ogólnej liczby mężczyzn biernych zawodowo), a wśród kobiet – w wieku 35-44 lata (5,2 % kobiet biernych zawodowo).

Kolejną cechą umożliwiającą charakterystykę populacji biernych zawodowo jest poziom ukończonego wykształcenia. Wyniki spisu powszechnego w 2002 r. wykazały, że blisko $\frac{3}{4}$ populacji biernych zawodowo ma wykształcenie poniżej średniego. Najwięcej osób było z wykształceniem podstawowym ukończonym, co druga osoba bierna zawodowo posiadała ten poziom wykształcenia. Kolejną co do wielkości grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim i policealnym (23,5 % biernych). Najmniej było biernych zawodowo wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym (3,5 %).

Tabl. 8(IV). **Bierni zawodowo według ukończonego poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
W TYSIĄCACH						
OGÓŁEM	730,5	25,8	171,7	135,5	361,2	33,3
mężczyźni	290,5	11,7	59,7	68,6	137,4	11,9
kobiety	440,0	14,1	112,1	66,9	223,8	21,4
Miasta	465,3	22,7	141,6	90,6	195,0	12,8
Wieś	265,2	3,2	30,2	44,9	166,1	20,5
W ODSETKACH						
OGÓŁEM	100,0	3,5	23,5	18,5	49,4	4,6
mężczyźni	100,0	4,0	20,5	23,6	47,3	4,1
kobiety	100,0	3,2	25,5	15,2	50,9	4,9
Miasta	100,0	4,9	30,4	19,5	41,9	2,7
Wieś	100,0	1,2	11,4	16,9	62,6	7,7

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

Podobne relacje wystąpiły w subpopulacji kobiet; jednak już przy rozpatrywaniu struktury biernych zawodowo według wykształcenia w grupie mężczyzn widzimy zmiany – dominowali mężczyźni posiadający wykształcenie podstawowe ukończone, ale drugą z kolei grupą byli mężczyźni z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Porównując subpopulacje biernych zawodowo mężczyzn i kobiet można zauważyć, że procentowy udział osób z wykształceniem wyższym jest wyższy wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Podobnie jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, przy czym różnica ta jest wyraźniej zaznaczona.

Bardziej istotne różnice występowały przy podziale na miejsce zamieszkania. Na wsi ponad 70 % biernych zawodowo posiadało wykształcenie podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego, a 16,9 % – wykształcenie zasadnicze zawodowe. Dla mieszkańców miast odsetek biernych zawodowo posiadających wykształcenie nie wyższe niż podstawowe wyniósł 44,6 %, a kolejną pod względem ilości grupą były osoby

biernie zawodowo z wykształceniem średnim i policealnym (30,4 %). Procentowy udział biernych zawodowo z wykształceniem wyższym był ponad czterokrotnie wyższy w miastach niż na wsi, podobnie jak w przypadku osób z wykształceniem średnim i policealnym (19 pkt procentowych różnicy). Natomiast na wsi większy był udział biernych zawodowo z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym (o 25,7 pkt więcej niż w mieście).

Przedstawione porównanie dotyczy podziału globalnych zasobów pracy (ludności w wieku 15 lat i więcej) na dwie zbiorowości: aktywnych/czynnych zawodowo oraz biernych zawodowo. W związku z tym dychotomicznym ujęciem, zmiany w jednej z analizowanych zbiorowości mają bezpośrednie przełożenie na kształtowanie się wielkości i struktury drugiej z nich.

W dalszych rozważaniach szczegółowej analizie poddano wyniki spisu ludności 2002, dotyczące obu grup składających się na zbiorowość aktywnych zawodowo, tj. pracujących oraz bezrobotnych.

2. Pracujący

W maju 2002 r. zbiorowość pracujących liczyła 699,1 tys. osób, z tego 63,0 % mieszkało w miastach. Większość populacji pracujących (55,0 %) stanowili mężczyźni. Nieco większy udział mężczyzn odnotowano wśród pracujących mieszkańców wsi (58,7 %) niż miast (52,8 %).

Na ogólną liczbę pracujących składało się 576,5 tys. pracujących w sektorze pozarolniczym oraz 122,6 tys. osób pracujących w rolnictwie, w tym 106,1 tys. wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym.

Wskaźnik zatrudnienia²⁾ w maju 2002 r. był stosunkowo niski i wynosił 42,3 %; wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (odpowiednio: 48,9 %, wobec 36,4 %) oraz wyższy dla mieszkańców wsi niż miast (42,9 %, wobec 42,1%).

Tabl. 9(IV). **Pracujący według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wiek						Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	
W TYSIĄCACH								
OGÓŁEM	699,1	77,4	188,1	199,1	183,7	41,2	9,5	681,7
mężczyźni	384,5	43,6	104,8	105,6	97,3	26,8	6,4	375,5
kobiety	314,6	33,8	83,4	93,6	86,4	14,4	3,1	306,2
Miasta	440,1	42,0	119,7	123,9	122,3	27,3	4,8	431,6
mężczyźni	232,6	22,4	64,7	62,8	61,8	17,5	3,4	228,4
kobiety	207,6	19,6	55,1	61,1	60,5	9,9	1,4	203,2
Wieś	259,0	35,4	68,4	75,2	61,4	13,9	4,7	250,1
mężczyźni	151,9	21,2	40,1	42,8	35,5	9,3	3,0	147,0
kobiety	107,1	14,2	28,3	32,4	25,9	4,5	1,7	103,0
W ODSETKACH								
OGÓŁEM	100,0	11,1	26,9	28,5	26,3	5,9	1,4	97,5
mężczyźni	100,0	11,3	27,3	27,5	25,3	7,0	1,7	97,7
kobiety	100,0	10,8	26,5	29,7	27,5	4,6	1,0	97,3
Miasta	100,0	9,5	27,2	28,1	27,8	6,2	1,1	98,1
mężczyźni	100,0	9,6	27,8	27,0	26,6	7,5	1,5	98,2
kobiety	100,0	9,4	26,5	29,5	29,2	4,8	0,7	97,9
Wieś	100,0	13,7	26,4	29,1	23,7	5,4	1,8	96,6
mężczyźni	100,0	13,9	26,4	28,2	23,4	6,1	2,0	96,8
kobiety	100,0	13,3	26,4	30,3	24,2	4,2	1,6	96,2

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku.

²⁾ Udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem oraz danej grupy.

Struktura pracujących mężczyzn i kobiet według wieku była zbliżona, można jedynie zauważyć, iż największy udział w populacji pracujących mężczyzn miały osoby w wieku 25-44 lata (54,8 %), natomiast w populacji kobiet – osoby w wieku 35-54 lata (57,2 %). Różniła się natomiast struktura wieku pracujących mieszkańców miast i wsi. Różnice obejmowały pracujących w wieku 15-24 lata (o 4,2 pkt procentowego więcej pracujących na wsi) i w przedziale 45-54 lata (o 4,1 pkt procentowego więcej w miastach). Wśród pracujących zamieszkałych na wsi i w miastach większy udział osób w wieku przed- i poprodukcyjnym był na wsi, stanowił bowiem 3,4 %, podczas gdy wśród pracujących mieszkańców miast wyniósł 1,9 %.

Kształtowanie się wskaźnika zatrudnienia jest bardzo ściśle związane z takimi cechami demograficznymi, jak płeć i wiek. Poziom zaangażowania zawodowego kobiet, zarówno w miastach, jak i na wsi, był we wszystkich grupach wieku niższy niż mężczyzn. W najmłodszej grupie wieku 15-24 lata, w skład której wchodziły głównie osoby uczące się, wskaźnik zatrudnienia kształtował się na stosunkowo niskim poziomie i wynosił: dla mężczyzn 24,5 %, a dla kobiet 19,8 %. Wraz z wiekiem wskaźnik zatrudnienia był większy i najwyższy poziom osiągnął w grupie wieku 35-44 lata: w maju 2002 r. pracę wykonywało 75,1 % mężczyzn i 65,4 % kobiet. W kolejnych grupach wieku widoczny jest stopniowy spadek zaangażowania zawodowego, co wynika z trudnej sytuacji osób w tym wieku na rynku pracy i ich stopniowego wycofywania się z życia zawodowego. W populacji osób w wieku 55-64 lata pracowała tylko co siódma kobieta i co trzeci mężczyzna.

Tabl. 10(IV). Wskaźnik zatrudnienia według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wiek						Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	
	w %							
OGÓŁEM	42,3	22,2	66,4	70,2	58,3	23,2	3,9	54,2
mężczyźni	48,9	24,5	73,3	75,1	63,8	32,9	7,0	58,6
kobiety	36,4	19,8	59,4	65,4	53,1	15,0	2,0	49,7
Miasta	42,1	19,5	67,8	70,6	58,3	23,1	3,2	53,8
mężczyźni	47,8	20,7	73,6	74,9	63,4	33,0	6,2	57,3
kobiety	37,0	18,2	62,1	66,7	53,9	15,1	1,4	50,3
Wieś	42,9	26,7	64,0	69,6	58,3	23,3	5,1	55,0
mężczyźni	50,6	30,6	72,7	75,5	64,6	32,6	8,3	60,6
kobiety	35,2	22,4	54,7	63,0	51,4	14,7	3,0	48,5

W środkowych grupach wieku wskaźnik zatrudnienia dla mieszkańców miast i wsi kształtował się na dość zbliżonym poziomie. Natomiast w skrajnych grupach wieku zaangażowanie zawodowe mieszkańców wsi było wyższe niż mieszkańców miast. Pracował co czwarty mieszkaniec wsi w wieku 15-24 lata, podczas gdy w miastach – co piąty. Wskaźnik zatrudnienia dla mieszkańców wsi w wieku 65 lat i więcej był o 1,9 pkt procentowego wyższy od analogicznego wskaźnika dla mieszkańców miast.

Jedną z istotnych cech, wpływających na stopień zaangażowania zawodowego i pozycję osoby na rynku pracy jest poziom uzyskanego wykształcenia. W populacji pracujących najliczniejszą grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,7 %), a następnie średnim zawodowym (25,7 %). Warto przy tym zaznaczyć, że grupy te mają również znaczący udział w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (odpowiednio: 28,0 % i 18,8 %). Pracujące kobiety charakteryzowały się korzystniejszą strukturą wykształcenia niż mężczyźni. Osoby z wykształceniem średnim i wyższym stanowiły 64,0 % ogółu pracujących kobiet, podczas gdy dla mężczyzn analogiczny odsetek wynosił 44,4 %. Niekorzystnie kształtowała się struktura wykształcenia mieszkańców wsi. Osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe

stanowiły 34,7 % pracujących mieszkańców wsi, natomiast 64,1 % – pracujących mieszkańców miast. Odsetek pracujących mieszkańców miast z wykształceniem wyższym był trzykrotnie wyższy od analogicznego odsetka dla mieszkańców wsi (20,9 %, wobec 7,0 %).

Tabl. 11(IV). Pracujący według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i bez wykształcenia szkolnego
W TYSIĄCACH							
OGÓŁEM	699,1	110,2	30,2	180,0	51,7	235,3	91,3
mężczyźni	384,5	50,2	7,7	95,1	17,7	161,9	51,5
kobiety	314,6	60,0	22,5	84,9	34,0	73,4	39,7
Miasta	440,1	92,1	23,7	126,2	40,2	126,3	31,4
Wieś	259,0	18,2	6,5	53,8	11,5	109,0	59,9
W ODSETKACH							
OGÓŁEM	100,0	15,8	4,3	25,7	7,4	33,7	13,1
mężczyźni	100,0	13,1	2,0	24,7	4,6	42,1	13,4
kobiety	100,0	19,1	7,1	27,0	10,8	23,3	12,6
Miasta	100,0	20,9	5,4	28,7	9,1	28,7	7,1
Wieś	100,0	7,0	2,5	20,8	4,4	42,1	23,1

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia (76,8 %) wystąpił w populacji osób z wykształceniem wyższym, natomiast najniższy (16,9 %) – wśród osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia szkolnego. Stosunkowo niski wskaźnik zatrudnienia wystąpił również wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, pracowało bowiem 37,0 % tej zbiorowości. Świadczy to o korzystniejszej sytuacji na rynku pracy osób wykształconych i posiadających kwalifikacje zawodowe.

Tabl. 12(IV). Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i bez wykształcenia szkolnego
	w %						
OGÓŁEM	42,3	76,8	64,7	57,6	37,0	50,4	16,9
mężczyźni	48,9	77,2	67,4	62,8	41,9	56,5	22,6
kobiety	36,4	76,5	63,8	52,7	34,9	40,8	12,8
Miasta	42,1	76,0	64,0	55,1	35,1	45,9	11,7
Wieś	42,9	81,0	67,3	64,4	45,5	56,9	22,1

Wskaźnik zatrudnienia jest dość znacznie zróżnicowany terytorialnie. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił w Toruniu – 45,2 % i w powiecie bydgoskim – 45,1 %, natomiast najniższy w mieście Grudziądz – 36,9 % i w zachodnich powiatach naszego województwa: sępoleńskim – 39,3 % i nakielskim – 39,5 %.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG POWIATÓW W 2002 R.

W populacji osób pracujących najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni (514,3 tys. osób, tj. 73,6 % ogólnej liczby pracujących). Wśród mieszkańców miast odsetek ten był wyższy i kształtował się na poziomie 85,6 %, zaś wśród mieszkańców wsi wynosił 53,1 %. Drugą pod względem wielkości grupę stanowiły osoby pracujące na własny rachunek (16,1 %). Zdecydowanie wyższy odsetek pracujących na własny rachunek wystąpił na wsi niż w mieście (29,5 %, wobec 8,2 %); jest to związane z wysokim udziałem wśród pracujących mieszkańców wsi, osób użytkujących indywidualne gospodarstwa rolne.

Tabl. 13(IV). Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Pracownicy najemni	Pracodawcy	Pracujący na własny rachunek	Pomagający członkowie rodzin	Nieustalony status zatrudnienia
W TYSIĄCACH						
OGÓŁEM	699,1	514,3	26,0	112,3	40,8	5,7
mężczyźni	384,5	273,8	17,7	76,7	13,3	3,0
kobiety	314,6	240,5	8,3	35,6	27,5	2,7
Miasta	440,1	376,8	20,2	36,1	3,4	3,6
Wieś	259,0	137,5	5,8	76,2	37,4	2,2
W ODSETKACH						
OGÓŁEM	100,0	73,6	3,7	16,1	5,8	0,8
mężczyźni	100,0	71,2	4,6	20,0	3,4	0,8
kobiety	100,0	76,5	2,6	11,3	8,7	0,9
Miasta	100,0	85,6	4,6	8,2	0,8	0,8
Wieś	100,0	53,1	2,2	29,5	14,4	0,8

Struktura populacji mężczyzn i kobiet według statusu zatrudnienia kształtowała się podobnie. Zarówno mężczyźni, jak i kobiety, najczęściej pracowali jako pracownicy najemni, przy czym w przypadku kobiet odsetek ten był wyższy i wynosił odpowiednio 76,5 %, wobec 71,2 % dla mężczyzn. Mężczyźni częściej niż

kobiety byli pracodawcami (4,6 %, wobec 2,6 %), bądź pracowali na własny rachunek (odpowiednio: 20,0 % i 11,3 %), natomiast kobiety częściej niż mężczyźni pomagały w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej (8,7 %, wobec 3,4 %).

3. Bezrobotni

W momencie przeprowadzenia spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002 Polska należała do krajów o wysokim poziomie bezrobocia. Wyniki spisu wykazały, że liczba bezrobotnych wynosiła 221,3 tys. osób, a stopa bezrobocia³⁾ w skali województwa osiągnęła poziom 24,0 %. Większość populacji bezrobotnych stanowili mężczyźni, ale wśród kobiet bezrobocie występowało nieco częściej. Świadczy o tym stopa bezrobocia, która dla kobiet wynosiła 25,8 %, a dla mężczyzn – 22,5 %.

Bezrobociem w większym stopniu dotknięta jest ludność w miastach. Liczba bezrobotnych mieszkańców miast wynosiła 141,2 tys., co stanowiło 63,8 % ogólnej liczby bezrobotnych. Stopa bezrobocia w miastach kształtowała się na poziomie 24,3 %, natomiast na wsi wynosiła 23,6 %.

Tabl. 14(IV). **Bezrobotni według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wiek					Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej	
W TYSIĄCACH							
OGÓŁEM	221,3	64,3	60,3	49,7	40,8	6,3	219,9
mężczyźni	111,7	34,2	29,1	23,1	21,0	4,3	111,0
kobiety	109,7	30,1	31,2	26,6	19,7	2,0	108,9
Miasta	141,2	38,3	37,1	32,0	28,9	4,9	140,2
Wieś	80,2	26,0	23,2	17,7	11,9	1,4	79,7
W ODSETKACH							
OGÓŁEM	100,0	29,0	27,2	22,4	18,4	2,8	99,3
mężczyźni	100,0	30,6	26,0	20,7	18,8	3,8	99,4
kobiety	100,0	27,4	28,5	24,2	18,0	1,9	99,3
Miasta	100,0	27,1	26,3	22,7	20,5	3,5	99,3
Wieś	100,0	32,4	29,0	22,0	14,8	1,7	99,5

a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku.

Wyniki spisu potwierdziły fakt, że na ryzyko znalezienia się w grupie osób bezrobotnych narażeni są głównie ludzie młodzi, bowiem ponad połowa (56,3 %) populacji bezrobotnych nie przekroczyła 35 roku życia.

Struktura wieku bezrobotnych mężczyzn i kobiet była podobna; 56,6 % mężczyzn i 55,9 % kobiet stanowiły osoby w wieku do 34 lat, natomiast istotne różnice występowały według miejsca zamieszkania. Bezrobotni mieszkańcy wsi byli wyraźnie młodszy niż bezrobotni zamieszkali w miastach; osoby w wieku do 34 lat stanowiły 61,4 % ogółu bezrobotnych na wsi, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla bezrobotnych mieszkańców miast wynosił 53,4 %.

W poszczególnych grupach wieku występowało wyraźne zróżnicowanie natężenia bezrobocia. Najwyższe bezrobocie wystąpiło w grupie osób w wieku 15-24 lata. Wyniki spisu 2002 pokazują, że liczba bezrobotnych w tym wieku wyniosła 64,3 tys., a stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 45,4 % i była prawie dwukrotnie wyższa niż stopa bezrobocia ogółem.

³⁾ Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

Tabl. 15(IV). Stopa bezrobocia według wieku, płci i miejsca zamieszkania osób w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wiek					Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej	
OGÓŁEM	24,0	45,4	24,3	20,0	18,2	11,0	24,4
mężczyźni	22,5	44,0	21,7	18,0	17,8	11,4	22,8
kobiety	25,8	47,0	27,3	22,1	18,6	10,4	26,2
Miasta	24,3	47,7	23,6	20,5	19,1	13,3	24,5
Wieś	23,6	42,3	25,4	19,0	16,2	6,8	24,2

Drugą zbiorowość istotną z punktu widzenia dużego ryzyka znalezienia się w grupie bezrobotnych tworzyły osoby w wieku 25-34 lata. Stopa bezrobocia dla tej populacji wyniosła 24,3 %. Natężenie bezrobocia zmniejszało się w miarę przechodzenia do kolejnych (starszych) przedziałów wieku. Najniższa stopa bezrobocia (11,0 %) wystąpiła w grupie osób w wieku 55 lat i więcej.

Prawie we wszystkich grupach wiekowych wyższa stopa bezrobocia dotyczyła kobiety. Wyjątkiem jest wiek 55 lat i więcej, gdzie stopa bezrobocia w populacji kobiet jest niższa niż w populacji mężczyzn.

Wśród osób bezrobotnych w 2002 r. dominowały osoby posiadające niski poziom wykształcenia. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym (148,6 tys., tj. 67,1 % ogółu bezrobotnych). Najmniej liczną zbiorowość stanowili bezrobotni z wykształceniem policealnym (5,6 tys., tj. 2,5 %) i wyższym (7,4 tys., tj. 3,4 %).

Tabl. 16(IV). Bezrobotni według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i bez wykształcenia szkolnego
W TYSIĄCACH							
OGÓŁEM	221,3	7,4	5,6	41,6	18,1	95,7	52,9
mężczyźni	111,7	3,2	1,4	18,2	5,3	56,2	27,3
kobiety	109,7	4,3	4,2	23,4	12,8	39,5	25,5
Miasta	141,2	6,3	4,4	29,9	14,4	58,0	28,0
Wieś	80,2	1,1	1,2	11,7	3,7	37,6	24,8
W ODSETKACH							
OGÓŁEM	100,0	3,4	2,5	18,8	8,2	43,2	23,9
mężczyźni	100,0	2,8	1,3	16,3	4,7	50,3	24,5
kobiety	100,0	3,9	3,8	21,3	11,7	36,0	23,3
Miasta	100,0	4,5	3,1	21,2	10,2	41,1	19,9
Wieś	100,0	1,4	1,5	14,6	4,6	47,0	31,0

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

Bezrobotni mężczyźni charakteryzowali się mniej korzystną strukturą wykształcenia niż kobiety. Udział kobiet z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wyniósł 59,3 %, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn kształtował się na poziomie 74,8 %.

Gorzej wykształceni byli bezrobotni mieszkańcy wsi niż miast. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym stanowiły 78,0 % bezrobotnych mieszkańców wsi oraz 61,0 % bezrobotnych mieszkańców miast.

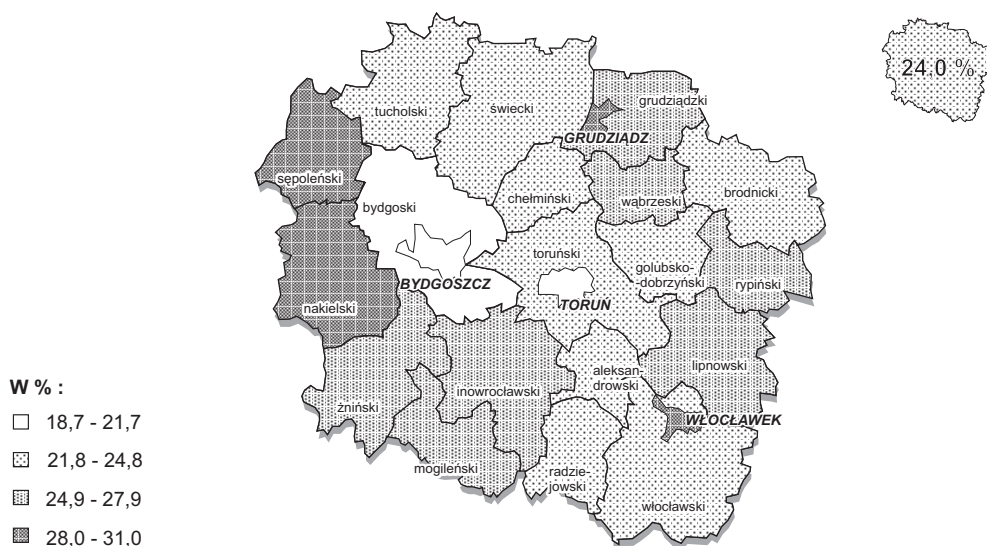
Tabl. 17(IV). Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i bez wykształcenia szkolnego
	w %						
OGÓŁEM	24,0	6,3	15,7	18,8	25,9	28,9	36,7
mężczyźni	22,5	5,9	15,6	16,1	23,0	25,8	34,7
kobiety	25,8	6,7	15,7	21,6	27,3	35,0	39,1
Miasta	24,3	6,4	15,7	19,2	26,4	31,5	47,2
Wieś	23,6	5,7	15,6	17,8	24,2	25,7	29,3

Wyniki spisu potwierdziły tezę, że im niższy poziom wykształcenia, tym większe jest ryzyko znalezienia się w grupie bezrobotnych. Najniższą stopę bezrobocia (6,3 %) zanotowano dla osób posiadających wykształcenie wyższe. Natomiast w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy były osoby o niskim poziomie wykształcenia lub bez kwalifikacji zawodowych. Najwyższa stopa bezrobocia (36,7 %) wystąpiła wśród osób z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia szkolnego. Spośród osób o tym poziomie wykształcenia w szczególnie trudnej sytuacji byli mieszkańcy miast, bowiem dla tej słabo wykształconej grupy ludności stopa bezrobocia wyniosła aż 47,2 % (wobec 29,3 % dla mieszkańców wsi). Wysoką stopę bezrobocia zanotowano również dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,9 %) oraz średnim ogólnokształcącym (25,9 %).

Skala bezrobocia jest zróżnicowana przestrzennie. Obszar zmienności wyznaczają z jednej strony – powiaty o bardzo wysokiej stopie bezrobocia: miasto Grudziądz (30,9 %) i Włocławek (29,3 %), powiaty sępoleński (29,0 %) i nakielski (28,7 %), a z drugiej strony – powiaty, w których stopa bezrobocia ukształtowała się na najniższym poziomie: miasto Bydgoszcz (18,7 %) i Toruń (20,2 %) oraz powiat bydgoski (21,4 %).

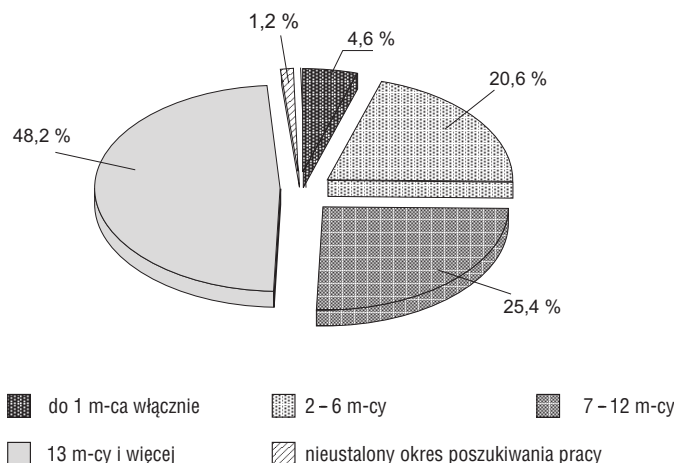
STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW W 2002 R.

W ujęciu przestrzennym obok stopy bezrobocia istotna jest też liczba bezrobotnych. Najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w miastach Bydgoszczy – 31,5 tys. (10,0 % ogólnej liczby ludności w mieście) i Toruniu – 19,8 tys. (11,1 %) oraz w powiecie inowrocławskim 19,7 tys. (14,5 %), natomiast najmniej w powiecie wąbrzeskim – 3,9 tys. bezrobotnych; grupa ta stanowi jednak 14,3 % ogólnej liczby ludności w powiecie.

Według wyników spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2002 r. bezrobotni poszukujący pracy przez okres do jednego miesiąca byli najmniejszą grupą, liczącą 10,2 tys. osób, tj. 4,6 % ogólnej liczby bezrobotnych. Najliczniejszą grupę bezrobotnych tworzyły osoby poszukujące pracy przez okres 25 i więcej miesięcy. Populacja ta liczyła 62,7 tys. osób, co stanowiło 28,3 % ogółu bezrobotnych.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY W 2002 R.

Zbiorowość długotrwale bezrobotnych, tzn. poszukujących pracy przez okres dłuższy niż rok, liczyła 106,7 tys. osób, co stanowiło 48,2 % ogólnej liczby bezrobotnych. Na długotrwale bezrobocie bardziej narażone były kobiety, bowiem udział kobiet długotrwale poszukujących pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wynosił 53,3 %, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn kształtował się na poziomie 43,2 %.

Tabl. 18(IV). Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	Okres poszukiwania pracy według miesięcy					
		do 1 m-ca	2 – 3 m-ce	4 – 6 m-cy	7 – 12 m-cy	13 – 24 m-cy	25 m-cy i więcej
W TYSIĄCACH							
OGÓŁEM	221,3	10,2	15,2	30,3	56,3	44,0	62,7
mężczyźni	111,7	5,5	8,6	18,0	30,2	22,7	25,5
kobiety	109,7	4,7	6,6	12,4	26,1	21,3	37,2
Miasta	141,2	7,1	10,3	20,1	35,1	28,3	38,6
Wieś	80,2	3,2	4,9	10,2	21,2	15,7	24,1
W ODSETKACH							
OGÓŁEM	100,0	4,6	6,9	13,7	25,4	19,9	28,3
mężczyźni	100,0	5,0	7,7	16,1	27,0	20,3	22,8
kobiety	100,0	4,3	6,0	11,3	23,8	19,4	33,9
Miasta	100,0	5,0	7,3	14,3	24,9	20,0	27,4
Wieś	100,0	4,0	6,1	12,7	26,4	19,6	30,1

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym okresie poszukiwania pracy.

Długotrwale bezrobotni częściej występowali wśród ludności zamieszkałej na wsi. W grupie bezrobotnych mieszkańców wsi osoby poszukujące pracy dłużej niż rok stanowiły 49,6 %, podczas gdy w populacji bezrobotnych mieszkańców miast – 47,4 %.